

SLOVENSKI NAROD.

Izbeja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ velja:
Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
Za en mesec 1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za četrt leta 4 gld. — kr.
Za en mesec 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejemati " " 3 " — "
Administracija „Slov. Naroda“.

Telegrami.

Gornji Studen 18. sept. General Radecki je včeraj poročal, da so Turki v obupnem šturmu napali ruske utvrdbе na gori sv. Nikola v Šibki ali bili odbiti. Turška garda in arabske čete so bile udeležene tega naskoka. Na strani Rusov je 100 mrtvih, 19 oficirjev in 400 ranjenih.

Cetinje 19. septembra. Z Bilečem so Črnogorci osvojili tri kanone, 1000 tovorov hrane in municije. Posadka je izpuščena z orožjem. Na Presjeki je najdeno 22.000 ok hrane in 700 kovčegov municije. Osvojili so Črnogorci tudi drugo kulo v Dugi Odžini Poljano.

Bukarešt 18. septembra. Napovedano je, da bode še 60.000 Rusov šlo skozi Rumunijo v Bulgarijo.

Berlin 18. septembra. Wolfv bureau poroča: Po najnovejših poročilih drže Rusi Plevno še okolo in kolo obsedeno. Odločilna bitva še le bode.

Vojska.

Ruske novine sicer grajajo rusko vodstvo, da nij Skobeljevskih pozicij na levem krilu pri Plevni bolj branilo, s tem, da veliko važnost teh pozicij popisujejo. Vendar pa menijo, da srečni izpadaj Osman-paše na vojsko generala Skobejeva končno ne reši Plevne od padenja, temuč ga le nekoliko oddaljša. Niti Sulejman paša, niti Ali-paša ne pride Osmanu ob pravem času na pomoč, ker imata oba še silne ruske čete prodreti v Šibki in na Jantri, predno se moreta približati. Dalje pa se zdaj uže vsak dan nove čete ruske vojske pripravljajo v Zimnici črez Dunav in formirajo silno rezervo ruske vojske, ki bode ukrepljena zopet kmalu srečnejšo inicijativo prijela.

Kdor veruje neizmerno perfidnim in lažnjivim nemškim časnikom, ki lažejo in pretiravajo, da je gnjusno, ta, se ve da, jadicuje ali se raduje, da so Rusi zaradi jedinega nevspeha pri Plevni (kajti druge „bitve“ so večidel izmišljene) uže uničeni itd. Ali pride drug čas tudi tem, in tedaj jih bomo na njih zdanje lehkoverstvo ali nesramnost opomnili.

V Belgrad je prišlo več zdravnikov iz tujih dežel, vlada jih je za vojsko v službo vzela.

„Nordd. Allg. Zeit.“ poroča, da je ruska vlada pri znamenitej berlinske firmi naročila 65.000 šatorov, katere jej ima poslati v štirih tednih.

O bedi Črnogorcev piše Rus Vasil-

čikov, zastopnik slovanskega društva moskovskega Aksakovu, da je velika postala, zato poziva Ruse naj darujejo in zbirajo za te vrle slovanske junake.

„Glas Črnogorca“ je izšel 11. avgusta nannujoč pad Nikšića z okvirjem in z „zlatimi“ črkami tiskan. Knežev telegram iz Nikšića prinaša debelo tiskan na čelu. Glasi se v originalu:

„Njezinoj svetlosti knjaginja Mileni.

Na bijelu Onogoštu zastava se moja vije.

A Plamenac vojevoda pod njim rujno vince pije.

Oko njega barjaktari zagraktaše ka' orlovi,

A Nikšići sjetni, tužni sad su meni svi robovi.“

Magjari zblazneli.

Magjari so popolnem znoreli. Popala jih je norce fiksna ideja, da je Rus uže ves strt in do dobrega uničen, Slovan ob tla vržen za vselej. Blodijo, da so Turki Ruse uže popolnem premagali, celo uničili. Zato so Magjari naredili v Pešti veliko razsvitljavo. Pozivali so svoje rojake s sledečim značilnim proglasom k udeležitvi te protiruske demonstracije:

„Meščanje! Pravica, ki vedno čuje nad osodo in svobodo narodov je odločila! Dopolnilo se je, kar je želel iz globine srca ves narod magjarski, za kar je molil in demonstiral, ter za kar je bil trdno sklenil sam delovno postopati. Junaški bratski narod, ki se bojuje za svoje bitje in ob jednom za najsvetejšo pravico človečanstva, za narodno svobodo, narod otomanski premogel je! Osman paša nij pri Plevni samo sovražnika svoje očevine, nego tudi sovražnika vsega napredka in vse civilizacije uničil. Sulejman paša nij zasadil v klancih pri Šibki samo prapora otomanske države, nego tudi zastavo večne resnice. Mehmed Ali

Lintek.

Desno oko poveljnikovo.

(Povest Bret Hartova. Poslovenil P.)

(Dalje.)

Morda se ne bode to, kar tu pravim, zdelo spodobno za resnobelega zgodopisca, za to vse to le podajam kot razneseno govorico, katero je treba z največjo previdnostjo poslušati. Da bi pa bil poveljnik nazadnje robec vzela in svojega gosta skrivnosti „Sembica“ naučiti skušal, spretno pa nepristojno po sobi skakajoč — to se je odločno tajilo. Gotovo je — in več nam nij treba vedeti, — da je proti polnoči Peleg svojemu gospodarju o brezštevilnih zagotovitvah večnega prijateljstva na posteljo pomogel, on pa je, ker je bil vihar uže potihnil, zapustil prezidij in se hitro na krov „Condora“ vrnil. Ko je dan napočil, je bila ladija izginila.

Ne vem, če je Peleg svojemu gospodarju dano besedo izpolnil. Trdijo, da so pobožni očetje v misijonu tisto noč na trgu glasno popevanje slišali, kakor da bi pagani si veselje delali, svete psalme skozi nos pevaje; da je več dnij potem po celi naselbini oster duh po polenovki bil čutiti; da so pri pekarici tucat muškatovih orehov našli, kateri nijso bili ne za jed, ne za posajenje, in da so nekaj meric škorenjskih cvekov, ki so čudovito podobni bili ovsu, pa so popolnem zgrešili namen tega sadu, v kovačevem hlevu našli. Če pa čitatelj pomisli, kako sveta da je trgovcu in jankeju dana beseda, kako ostro so gledali na red in pristraniška pravila v španskih kolonijah, in da so moji rojaki v pregovor prišli, ker jih mrzi priprostitih ljudij zaupanje zlorabiti, bode ta del povesti brez pomisleka kot izmišljen zavrgel.

Glasni hrup bobnov, ki je nastop leta

1798 oznanjal, izbudil je poveljnika. Solnce je jasno sijalo in vihar je bil utihnil. Sedel je po konci na svojej postelji in si začel po starej navadi levo oko meti; potem se spomni pretekle noči — skoči s postelje in pohiti k oknu. Ladije nij bilo več videti nobene v pristanišči! Kar mu šine neka misel v glavo in začne si obe očesi drgniti. Ker pa še nij bil zadovoljen, vzela je na pomoč malo metalno zrcalce, ki je viselo zraven razpela. Dvomiti nij bilo več mogoče — poveljnik je imel drugo — desno oko, katero je bilo popolnem tako, kakor dobro oko, le da nij mogel videti z njim.

Naj si je bila skrivnost s to izpremembo, kakoršna koli, v San Carlu je bilo o tem le eno mnenje. Bil je to onih redkih čudežev, s katerimi nebo včasih katero katoliško občino omilosti, kot vidno znamenje nevernikom in poganom v korist, tukaj po posredovanji slavne San Carla samega izvršeno. In da se je

paša podi na Jantri silnega sovražnika narodne svobode. Muktar paša je pomedel iz Azije vse sovražne čete. Taka sijajna, nesmrtna dela, taki velikanski vspehi morajo biti priznani od vsega človeštva in posebno jih mora praznovati dostojno narod magjarski in to tem več, ker je takoj iz početka držal z Otomani, borečimi se za svobodo, kadar so bili še od vsega ostalega sveta zapušteni. Vsi sinovi naše domovine to denes čutijo v srci in ponosni mogó biti taci ob-čutkov. Meščane Budapeške prosimo:

1. Nataknite zastave na vaše hiše; 2. razsvetljuje nocoj ob 7. uri okna svojih domovanj; 3. napravite ob pol osmih zvečer slavnosten obhod, zbravši se na Kalvinovem trgu. Meščanje! Znaite, da najneznatnejša svetilka, postavljena na okno najbornejše hiše, more se zanetiti s čistim plamenom veselja, ki nam gori v naših srcih. Znaite, da tudi najslabeji meščan dopolnjuje in množi število v našem obhodu, katerega hočemo imeti na slavo narodne svobode in bratske ljubezni. Jednaki smo bili v skrbeh, bodimo tudi jednaki v veselji. Vsaka hiša, vsak meščan naj oznanujeta veselje! — Razsvetljuje in zbirajte se!“

Torej divjak in natikalec živih teles, Tur- rek, se bori za svobodo in civilizacijo! Sulej- man paša, ki se je iz Šibke soteske uže osemkrat zlagal, da jo je vzel, je magjar- skim glavam branitelj in vitez resnice! Svet se bode na ves glas tem budalostim zagrohotal.

Poleg bedarije pak je tudi veleizdajstvo v magjarskih demonstracijah, in vsak prijatelj obstanka naše monarhije mora z glavo zma- jevati, ko nekatere znake bere. „Plevna za Vilagos!“ Taki napisi so bili po Pešti. Znano je, da je pri Vilagošu zmagalo slovansko orožje magjarski upor, bitva pri Vilagošu je otela Magjare za habsbursko dinastijo. Od tod ono divje sovrašтво Magjarov do Rusov in Slovanov sploh. Kaj poreko k tej jasnej protidinastičnej pojavi oni, katerim je stvar več mar, nego nam?

Magjar sme v monarhiji uže res — mnogo! In Bog ve, kam še pridemo!

Vendar pametno ne ravna. To divje azi- jatsko sovrašтво, ki ga zdaj prezgodaj kaže Magjarstvo, bode se globoko vtisnilo v dušo onim, katerim velja, in gorjé morda Magjarom zavoljo tega prej, nego si v denaš- njej pijanosti sanjajo. Magjarov je 4 do 5 milijonov, Slovanov pa vendar 80 do 90 mili-

jonov. In če na levem krilu pri Plevni Rusi enkrat ne zmagajo, kako morejo v Pešti mis- liti, da je bil uže „vseh dni večer!“

Pad Nikšića.

„Bič sem Božji jaz spleten za tebe.“
Peter Petrović, Njeguš II.

Cetinjski „Glas Crnogorca“ prinaša pod tem naslovom sledeči članek:

„Krvavi Nikšić torej leži premagan pred nogami kneza Nikole! Oj kakov naklon mi- losti božje: Sulejmanovo zalogo, katero je pred dvema meseci srečno spravil v Nikšić, uživajo denes Črnogorci, a namestu sultano- vega guvernerja na Cetinji, odjekuje s starega Onogošta *) junaško srce pesnika-viteza, kneza Nikole: „A Nikšići sjetni, tužni, sad su meni svi robovi.“ **) Turkom torej niti to nič ne pomaga, da so proglasili Nikšić za „sveto mesto“ (šejt-kale), misleči, da ga bode tako potlej branilo vse Mohamedanstvo; a „biču božjemu“ se ustavljati nij mogoče. mišicam Črnogorcev imel se je naposled pokloniti njih stari krvnik v Nikšiću, on se je imel utopiti v morju krvi, katera se je mnogo vekov pro- livala okolo njega. Vedna obljuba vseh Črno- gorskih vladarjev, da osvoje Nikšić, je izpol- njena: sovražnikov orel se vije zmagonosno nad njega zidovji.

Značaj pada Nikšićevega se v tem momentu niti pregledati ne more. Ta trdnjavnica je bila brez sumnje izmej poslednjih, katere je pred 400 letmi vzela sila azijskega barbara. Znano je, da se je Hercegovina po padu Srb- skih zemljâ pod Herceg-Stefanom naj dlje dr- žala, a ko je padla, bil je Nikšić najzadnje mestice, v katerem so zavladali Turki. Izgubo te trdnjavnice je najboljšje označil Muktar paša ob času evropske konferencije v Carigradu, ko je rekel: „Dati Nikšić Črnej gori, znači, dati jej Hercegovino; znači, napraviti jo za najne- dobitnejšo zemljo na svetu.“

Turškej je bil Nikšić ljut meč, zarinjen v teló Črnej gori, ki jej je vedno kalil mir in obstanek ter bil „zágovodna vrata“, katera so zapirala pot vsakemu nje razvitku in na- predku. Nikšić in Spuž bile ste dve turški vojni kopji, neprestano namérjeni proti sre- dini Črne gore, katera je bila izvržena ved-

*) Tako se je imenoval Nikšić za časa srbskih vladarjev njegovih.

**) „Robovi“ znači v črnogorskem narečju: ujetniki v vojski.

nim poskušnjam, da bi nje ozki pas dežele, ako mogoče, presekali v dva dela. Vsi turški napadi na Črno goro, pa i letošnji najnovejši, izhajali so od onih dveh strateških točk. S padcem Nikšićevim izgublja svoj prvotni značaj tudi Spuž, kateri je imel samo to za- dačo, da napadajočemu severnemu tovarišu pomalja roko pomočnico preko reke Zete.

Nikšić sam na sebi pa ne more imeti v roki Črne gore one važnosti v ofenzivi proti Turškej, kakor jo je imel v tem pogledu v rokah turških proti Črnej gori. Za to ima on vrednost v tem, da je v srci Črne gore, da jej je prirodno središče. Neizmerno pa so obrambene važnosti kakih 6—7 ur dolgi klanci in soteske duške. Duga v roki Črne gore moderno utrjena in oborožena napravlja jo zares neosvojljivo in prirodno izhodiščno točko za vse boje v Hercegovini. Od Krstaca do Mostara nemajo Turki nobenega varnega za- vetja več, kjer bi se mogli braniti napadom črnogorskim. Turška mesta okolu Črne gore, kakor Nikšić, Trebinje, Spuž, Podgorica in Žabjak, mogla so se samo toliko časa držati, — dokler se nijso polastili Črnogorci njihovih topov.

V gospodarstvenem pogledu prinaša osvo- jitev Nikšića za Črno goro neprecenljivih ko- ristij. Široka in plodna polja nikšićska mogo producirati več hrane, nego vse dosedanje zemljišče v Črnej gori. Tako dakle napočil bode sedaj čas, da Črnogorec naposled vendar ugleda plodove svojih junaških početij, viteških del in krvavih žrtev, katere je dragovoljno in zatajevaje sebe samega donášal skozi dolga stoletja na altar srbske svobode in ožvjljenja narodne sreče in jedinstva. Dan osvojenja Nikšića je zatoraj jeden od najimenitnejših dni črnogorske zgodovine, od dneva na Koso- vem do denes. To je prvi dan, ki je prinesel vidljive rezultate trdom in naporom naroda črnogorskega in njega viteških vladalcev. S padom Nikšićevim je ugasnila zadnja iskrica turškega gospodstva na mejah Črne gore, z njim je onemogla za vselej sovražna azijska sila.

Nikšić, resnica je, katero mora tudi pro- tivnik priznati, bil je branjen z nezaslišanim fanatizmom turškim, podkrepjenim sê srdjo samih bratov po rodu, a odpadnikov — no, vse to junaštvo nij se moglo ubraniti levom črnogorskem, katerim je ukazoval, modri in viteški vladar Nikola. Slava zatorej slavnemu knezu in njegovej hrabrej vojski, kajti tu

ravno njihovemu ljubljenu poveljniku, po- svetnemu branitelju prave vere, ta čudež pri- godil, je bil popolnem v redu. Poveljnik sam o tem nij pravil ničesar: lagati se nij mogel, resnice povedati pa se nij upal. No, in če so zdaj dobri San-carlovčani po vsej sili hoteli verjeti, da z desnim očesom res zopet vidi, ali ne bi bilo neumno in nespametno, jim to mnenje vzeti?

Prvič v svojem življenji je poveljnik za- čel ravnati po diplomatovsko — prvič se je opiral na izrek, ki je uže marsikateremu dobro mislečemu pa slabemu kristijanu bil v pogubo: da namreč mora človek vsem vse biti. Ne- srečni Hermenegildo Salvatierra!

Odsihdob namreč je bilo, kakor da bi zloben duh se polastil majhene naselbine. Desno oko poveljnikovo, da-si po čudeži po- vrnjeno, zdelo se je, kakor da bi nesrečo- nosno moč imelo do vseh, ki so je gledali.

Nikdo ga nij mogel pogledati, da ne bi po- mežikal: tako mrzlo, tako neusmiljeno, ne- pregibljivo je bilo. Pa še več — zdelo se je, kakor da bi z nekakim predvidom bilo obdar- jeno, z zmožnostjo, misli tega, ki je gleda, izvedeti, predno so izrečene. — Vojaki po- sadke so bolj oko poveljnikovo poslušali, nego glas njegov in so svoje odgovore bolj po po- gledu, nego ustnicah, s katerih je vprašanje prišlo, ravnali. — Posli nijso vedeli, kako bi se umaknili, nikdar ne počivajočej vedno enako mrzlej budnosti, katera jih je, ka- kor se jim je zdelo zasledovala. Otroci mi- sijonske šole so svoje pisne zvezke vse s čr- nilom pomazali, kadar jih je nesrečno desno oko gledalo in ubogi Paquiti, — tej izgledni učenki, so se krasni zavinki popolnem poka- zili, če je njen zavetnik poleg nje stal. Kmalu so nezaupnost sumnja in očitjanje samemu sebi izpodrinile zaupnost in odkritosrčnost, po

katerih se je prej San Carlos tako odlikoval. Povsodi, kjer je strmelo desno oko poveljni- kovo, ostala je nekaka senca za njim.

Salvatierra sam se nij mogel po vsem odtegniti nesrečni moči svoje prečudne nove pridobitve. Nij si mogel sicer razjasniti nje- nega vpliva na druge, pa v njihovem obna- šanju je videl le dokaz za neke reči, na ka- tere je zviti Peleg tistega znamenitega Sylve- strovega večera meril. Najzvestejši služabniki so mu jecljali, rudeli in besede so se jim vstavljale, če so pred njim stali. Na njegova najprostejša vprašanja so se sami tožili, izpo- vedavali se malih pregreškov ali so pa pre- tirano se izgovarjali in odpuščanja prosili. Še otroci, katere je tako rad imel, — ne izvzemši Paquito, najljubšo mu učenko — zdelo se je kakor da bi jih vpričo njega skrivna zavest krivice mučila.

Nasledki te večne vznemirjenosti so se

se more záres vsklikniti s pesnikom*), ki poje:

U nápasti svagda si,
Svagda velik bio,
Ali veči, nego sad
Nési bio još nikad,
A moj rode mío!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. septembra.

V **državnem zboru** se je uže osmi dan debatiralo o reformi davkovske. Govorila sta opozicije tudi Pflügel in Moravan dr. Meznik proti. Oba sta konstatirala, da bi po postavi, kakor se tu hoče izdati, ubožnejši ljudje več davkov plačevali.

Dne 19. t. m. je bilo glasovanje. Neuwirthov predlog je padel, in s 123 glasovi proti 107 se je sklenilo specialno debato začeti.

Grof **Andrassy** je 18. sept. sprejel v Salcburgu kneza Bismarka, ki je z rodovino tja prišel. Oba sta izstopila v „hotel Europa.“ Bismark je denes odšel. Kaj sta se zmenila, to se ve da ne bode povedano.

Grof **Beust** je na Dunaj prišel. Mogoče, da misli, da je zdaj zopet čas prišel za njegovo — delo. Ali pa bode morda res odstopil, kakor se je zadnje dni pisalo.

V **hrvatskem** saboru je tudi poslanec Popović hrvatske vladni po vsej pravici očital, kakor oni dan Vončina, da novinstvo proganja krivično in protizakonito.

Poslanec Miškatovič je izročil saboru osnovo adrese na cesarja, v kateri se spominja, da se ima enkrat postavno združiti Dalmacija s Hrvatsko, za zdaj se pa terja združenje vojne krajine s Hrvatsko. Celo važno to adreso v izvirniku priobčimo jutri.

Vnanje države.

General **Ignatiev** je imel pogovor z dopisnikom stare „Presse“ in mu je dejal, da je on zdaj vojsko odsvetoval, ker je vedel, da bodo Turki pripravljeni. On je vojno svetoval tačas, ko so Srbi vojevali in Turčija še nij imela toliko vojske na nogah. Nij torej res, da bi bil on carja slabo podučil.

V **Carigradu** molijo po mošejah za hvalo Bogu, da je rešil Turško državo. Turki uže mislijo, da je boj končan in se menijo o tem, koliko bodo Rusu naložili plačati denarne odškodnine. — Prepričali se bodo kmalu, da nij še konec vsega.

Francoski predsednik republike MacMahon se je od svojega okrožnega potovanja po deželi v Pariz povrnil. Mestu Chateaudunu je dal pravico, da sme zarad hrabre

*) Iz nedavno izišle knjige srbskega pesnika Mite Popovića, „Pred vaskrs“, bojne pesni, cena 1 gld., katero gorko priporočamo vsem Slovincem, ker je našej vojevitej dobi zelo primerna. Tisek je ciličen.

kmalu prikazali. V prvem polletju sta si bila glas in oko poveljnikovo v nasprotju; njegove besede so bile še zmirom prijazne in ljubeznjive. S časoma pa se je tudi njegov glas navzel mrzle, nezaupne brezčutnosti njegovega pogleda, in ko je leto zopet svoj kolotek dovršavalo, se je v vsem kazalo, da se je poveljnik ravnal po svojem očesu, ne pa oko po poveljniku.

Razumeje se, da ta sprememba skrbni paznosti čestitih očetov nij ušla. Celo tisti, ki so prvi desno oko poveljnikovo čudovitemu viru in posebni milosti San Carla pripisovali, so zdaj očitno o čaranji in pripomoči Belzebuba, najvišjega izmej hudih duhov, govorili.

Hermenegildu Salvatierra bi se bilo hudo godilo, da nij bil poveljnik in kot poveljnik najvišjo oblast v svojih rokah imel. V posvetnih in političnih rečeh čestiti Padre Manuel

brambe proti Prusom v svojem grbu nositi križ častne legije.

Dopisi.

Iz Poljanske doline na Gorenskem 18. sept. [Izv. dop.] Sovražnikom našim napravlja, to se vidi, vedno večje skrbi utrjuje se in okrepljuje se Slovanstvo in misel, da mi Slovani bi kdaj utegnili vprašati za račun zavoľo krivic, ki so jih delali mnogo let nad nami, jim več ne da pokoja. Njih nada, da utegne naša avstrijska vojska zadržavati Rusijo v njenem delu, splavala je jim po vodi, koje naš presvitli cesar imenoval v Košici v pričo mnogih častnikov ruskega carja dragega si prijatelja. Nas avstrijske Slované je ta izrek našega presvitlega vladarja res zelo razveselil, ker je tudi mogočna sosedna, oficijalna Nemčija, Rusiji prijazna, ter je v tem poročba za srečno rešitev orijentalnega vprašanja v korist vsemu Slovanstvu. Zdaj se tudi Anglija, ker je jasno, da Avstrija in Nemčija nijsta le prijateljici, temuč zaveznici svete Rusije, ne bode več upala poslednje staviti zavir v reševanju balkanskega kristijanstva. Zdaj, ko smo izvedeli iz ust našega presvitlega vladarja, da je on prijatelj slovanškemu ruskemu carju, torej tudi prijatelj Slovanstva, se trdno nadajamo za nas Slované pravičnih naredeb v našej državi.

Pred nekimi tedni je v notranjej avstrijskej politiki največjo pozornost nas obračala adresa gališkega deželnega zbora, ki so jo hoteli pokloniti nekateri poljski poslanci Nj. veličastvu cesarju. V tej adresi so hoteli izreči cesarju zahvalo za dobrote, ki jih uživajo Poljaki pod avstrijsko vladno, neke protiruke tedence in potrebo vstanovitve poljskega kraljestva po prizadevah avstro-ogrske monarhije. Ali predno je bila ta adresa sklenjena, je vlada po c. kr. namestniku ta zbor zaprla. Ta slavna adresa poljskih plemičev je tudi starega magjarskega revolucionarja Košuta izbudila, da je pisal svojim rojakom pismo, v kojem razlaga potrebo ustanovitve poljske države in nevarnosti, ki grozé ogrskim narodom zlasti Magjarom od Rusije. Da ustanovitev svobodne Poljske za Avstrijo nij koristna, je uže vidno iz tega, ker jo tak sovražnik Avstrije kakor Košut priporoča, in naša država tudi nema dovoljne moči odtrgati Nemčiji in Rusiji dele nekdanjega poljskega kraljestva, vsak poskus bi imel za Avstrijo nevarne nasledke, ali bi jej pripravil celo pogin. Zato

smo mi vsi avstrijski zvesti slovanski podložniki proti mnenjem te adrese, zlasti mi svobodoljubni Slovenci. Ta adresa je bil hud udarec za Slovanstvo, zlasti ker se je uže pričakovalo sporazumljenje mej poljskim in ruskim narodom, kar bi adresa naravnost izpodbila. Vendar se še nadajamo, da sporazumljenje teh dveh narodov ne bo dolgo izostalo, ker se je sovražstvo Poljakov do Rusov uže jako poglelo, zlasti na Rusko-Poljskem, kakor svedočijo neuspehi angličanskih prizadevanj, napraviti vstajo zoper Rusijo v teh krajih. Ta adresa avstrijskih Poljakov se pa ne more smatrati za mnenje poljskega naroda, nego le za mnenje poljskih, Rusom sovražnih, plemenitah, ki imajo po njim ugodnem volilnem redu veliko število poslancev, kakor nemški veliki posestniki na Kranjskem.

Tu v Poljanski dolini zdaj žanjejo proso in so povsod s pridelkom zadovoljni. Vreme imamo lepo in za jesenske pridelke posebno v srednji višini naših hribov ugodno, po nekaterih deževnih in hladnejših dnevih, smo dobili zpet prav tople in prijetne dni.

Iz Šmarji pri Gorici 10. sept. [Izv. dopis.] Milo tolklanje domačih zvonov, pokmožnarjev in lepo petje me izvabi v nedeljo, t. j. 9. t. m. za rana na prosto. Tu razne glasove poslušaje sem kmalu uganil, kaj vse to pomenja. Stopi mi otročja doba pred oči, v kateri sem se tudi jaz tega nedolžnega veselja udeleževal. V večjih srenjah vipavskega in kraškega sveta imajo namreč pastirji navado, da na dan cerkvenega patrona ženó svoje čede o polu noči past. Na pašnikih streljajo, prepevajo, klasje peko in druge burke uganjajo. Največja živahnost je pa mej njimi, kadar zvonovi zadone sv. jutro oznanja joč. Jedni streljajo, drugi polnijo sè streljivom izstreljene možnarje; zopet drugi prižigajo velike kresu podobne gromade, okolo katerih plešejo in popevajo. In vse to se v najlepšem redu vrši na več krajih ob enem.

Pa tudi cerkev praznuje veliko svečanost na dan svojega patrona. In kmet se odpočije od neprestanega dela. Privošči si sadu svojega truda — kapljice okrepečalnega vina. Kmalu pozabi za trenotek revščino. Ničesar mu ne manjka — zadovoljen je.

Mladeniki se pa zbero in krožijo slovenske narodne pesni. Posebna čast gre štirim Poljšakovim bratom (vsi vojaki). Oni tako ubrano, a baje ni not ne poznajo, popevajo, da se jim moraš kar čuditi.

Zdaj pa nemaš več kaj hvaliti v tukajšnji

de Cortes po sreči nij imel nobene oblasti, in vsi poskusi duhovske intervencije so izpodleteli. Zbežan in ves potolčen se je vrnil od prvega pogovora s poveljnikom, in sicer tem hitreje, ker je bilo videti, da temu hudobno veselje dela, moč svojega nesrečonosnega očesa tudi na njem izkušati. Ves zmoten je dobri Padre sam sebi nasproti govoril, je sam razkril slabo stran njegovega dokazovanja in se je celo, kakor se trdi, nekoliko nedvornega krivoverstva krivega storil. Ako je poveljnik mej mašo od svojega sedeža vstal in je mašujoči duhovnik opazil ta prebadajoči skeptični pogled, bilo je po službi božji. Zdelo se je, kakor da bi bila sveta cerkev svojo moč izgubila in tako je bila poslednja vez ljubezni in reda, katera je dozdej prebivalce naselbine San Carlos vezala, raztrgana.

Čim bolj je brezdežno poletje ginilo, tembolj so se nizki brežuljki, ki so belo zidovje

prezidija obdajali, navzimali barve poveljnikovega usnjatega suknjiča in zdelo se je kakor da bi bila tudi natura si od njega trdo temnačno lice izposodila.

Suha tla so bila razpokana in raztrgana od vročine.

Sadovniki in vinogradi bili so od solnca popolnem opaljeni in kljub gorečim molitvam, ki so se vsak dan k nebesom vzdigovale, dolgo zaželeni dež nij hotel priti. Suho je bilo nebo in brez solza, kakor tudi desno oko poveljnikovo.

Slišati je bilo zamolklo mrmranje o nezadovoljnosti, nepokorščini in zarotah mej Indijanci. On pa je le žobe stisnil, si petljo svojega črnosvilnatga ovratnika trdneje zavezal, ter se ozri po svojem toledanskem meču.

* * *
(Konec prih.)

srenji; kritiko pa pripušam kakemu drugemu. Samo to: ne delajte sramote svoji lastni materi. Če kaj znate, uporabite vaše znanje v svoj lastni prid in v prid svojega milega naroda. Proč tedaj z nepotrebnim nemčurštvom!

Domače stvari.

— (Za porotnike) bili so 17. t. m. v Ljubljani izžrebani: Janez Defroncerchi iz Šturije, Jakob Epih iz Kamnika, Janez Gestrin iz Ljubljane, Leopold Globočnik iz Železnikov, Luka Habat iz Toplice, Jožef Jaklič iz Šmartnega, Franc Jakopič iz Ljubljane, Janez Jalen iz Kranja, Anton Jentl iz Ljubljane, Franc Ježek iz Poljan, Jožef Ježek iz Zavrha, Janez Kogler iz Ljubljane, Franc Kotnik iz Brda, Jernej Lončar iz Žiganje vasi, Karl Lušin, Edvard Mahr, Ferdinand Mahr vsi iz Ljubljane, Peter Majer iz Kranja, Jakob Naglas, Alojz Pavšin iz Ljubljane, Jakob Petrič iz Verda, Leop. Pirker, Jožef Pock iz Ljubljane, Ludvig Polak in Valentin Polak iz Tržiča, Franc Prašnikar iz Kamnika, Jožef Rabič, Fr. Souvan jun., Albin Sličar, Nikolaj Špinder, Alojz Steinmetz vsi iz Ljubljane, Jožef Stulter iz Spodnjih Dupelj, Albert Trinker iz Ljubljane, Janez Vidali iz Mengša, Raimund Wascher iz Ljubljane. Namestniki: Janez Bajer, Franc Debevc, Andrej Dolinar, Anton Mersol, Kolman Miglar, Anton Orehek, dr. Viljem Ribič, Jožef Svoboda, in Franc Slovša vsi iz Ljubljane.

— (Umrl) je v Kranji Karel Pec, vodja gruntu bukev, vselej pošten in odločen narodnjak in spoštovanja vreden značaj.

— (Pogorela) je vas Učenica v novomeškem okraju. Škode je 10.000 gld.! Samo eden posestnik je bil zavarovan.

— (V Škofji Loki) napravi narodna čitalnica v nedeljo 23. sept. v korist pogorelcem na Kampiljah veselico. Program: 1. Deklamacija. 2. „V Ljubljano jo dajmo!“ Vesela igra v treh dejanjih spisal Josip Ogrinec. Mej dejanji petje in igranje na glasovir. 3. Ples. Glede dobrodelnega namena uljudno vabi k tej veselici Odbor.

— (Za lovce.) Iz Sodražice se nam piše 8. septembra: Tukajšnji lovni najemnik napravi pretečeno soboto lov na srne, in sicer v velikem Sodraškem bregu, ki se vzdiguje na desnem obrežju Bistrice. Plen lova bil je namenjen novomašniku, ki je imel ravno nedeljo potem prvo sv. mašo zapeti. Lov se vrši popolno moževsko in lovskopostavno; uže so pale dve srni, eno je podrla bistra dvocevka gospoda župnika, drugo necega drugega gospoda. Urni psi pa se pridrve naenkrat za čudovito divjačino za necim nam in našim gozdom popolno, neznanim gostom — divji kozel — je bil. Po njem je bilo. Od kod se je ta žival, ki le po Planinah, Pirenejih in Kavkazu živi, k nam priklatala, nij znano. Glavo, ki je bila v najlepšem stanu, podaril je najemnik, gospod Janez Šega, Kočevskeje gimnaziji. Tehtal je kozel 80 funtov.

Dunajska borza 20. septembra.

(Izvirno telegrafčno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	90	"
Zlata renta	75	90	"
1860 drž. posojilo	112	75	"
Akcije narodne banke	877	—	"
Kreditne akcije	224	25	"
London	117	40	"
Napol.	9	41	"
C. kr. cekini	5	61	"
Srebro	105	—	"
Državne marke	57	80	"

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, osobito tukajšnjemu sl. čitalnišnemu društvu, gospodom pevce in dariteljem vencev, kateri so druzega soproga, oziroma očeta, g.

Karola Peca,

c. kr. zemljiško-knjižnega vodje, včeraj izpremili na pokopališče, ter mu tako izkazali zaenjo čast, se pristržno zahvaljuje

(275)

Zalujoča rodbina.

V Kranji dne 19. septembra 1877.

Razglas.

Mestni magistrat naznani, da je prijem od visoke c. k. deželne vlade poslana podoba in popis krompirjevega žužeka, kolodradni kebrček imenovanega, na ogled razpoložena, in da je njemu takoj naznaniti, če bi se ta mrčes kje zasledil. (262—3)

Mestni magistrat v Ljubljani,

10. septembra 1877.

Poziv!

V nujno pomoč za brezposelne in brezkrušne tkalce in čipkarje v Krkonoših in Rudnih gorah.

Sedanja velika siromaščina

Krkonoših

daje povod 30 let obsto-

ces. kralj. dvornej tovarni za platno in perilo

Henrika Lichtnerja & Comp.

Dunaj, Brandstätte št. 3, poleg Štefanovega trga,

da se delavcem brez kruha da zaslužek, izprazniti veliko zalogo platna in perila svojega izdelka in jo za polovico cene znižati, in sicer:

Perilo za gospode:

- 1 možka srajca, bela ali barvana 75 kr.
- 1 ameriška Linkoln-srajca gld. 1.50.
- 1 možka srajca iz najfinejšega šifona, z gladkimi ali nagubanimi prsi gld. 1.
- 1 barvana oksford-srajca z 2 zavrtniki in 300 mnogovrstnim finim izgledi gld. 1.50, 2, 2 1/2.
- 1 možka srajca iz pravega belega platna, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2.
- 1 možka srajca iz finega angl. širtinga, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2, 2.50.
- 1 možka srajca iz pravega holandskega platna, lepo ročno delo gld. 2, 2 1/2, 3, 4.
- 1 možke hlače iz težkega čistega platna 75 kr.
- 1 možke hlače iz pravega šlezkega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1, 1.50.
- 1 možke hlače iz pravega rumburškega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1.75, 2 1/2.

Perilo za gospé.

- 1 ženska srajca, pletkana, iz pravega širtinga gld. 1.
- 1 ženska srajca iz pravega belega platna, za zadržniti gld. 1, 1.50, 2.
- 1 ženska srajca fantazije, iz širtinga s čipkami iz Rudnih gor gld. 1.50, 2.
- 1 ženska srajca iz pravega holandskega platna z lepo pletenino gld. 1.80, 2.30.
- 1 ženska srajca iz belgijskega čistega platna, jako pletkana, s cvrnatimi čipkami iz Rudnih gor gld. 2.50, 3, 4.
- 1 ženska srajca fantazije, iz platna, elegantno narejena, z valencijskimi čipkami gld. 3, 4, 5, 6, 7.
- 1 ženska srajca modna, platnena, različno narejena, s kinčim iz Rudnih gor gld. 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 ženske hlače iz najboljšega širtinga, obrobjene gld. 1.
- 1 ženske hlače iz najboljšega angleškega širtinga, krasno vrezane, okusno garnirane gld. 1.30, 1.75, 2.
- 1 ženske hlače, platnene, z jako pletkanim kinčem rudnogorskim gld. 2, 2 1/2, 3.
- 1 ženski korset iz šifona, krasno okinčan gld. 1.
- 1 ženski korset iz najfinejšega angleškega širtinga, lepo okinčan, najnovejši kraj gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 1 ženski korset z lepo pletkanimi ustavki rudnogorskimi gld. 2, 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo iz najfinejšega širtinga gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, krasno okinčan z volanti in robci gld. 2 1/2, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, fantazije, zelo bogato pletkano gld. 3, 4, 5, 6, 7, 8.
- 1 ženski predpasnik, eleganten, krasno okinčan 80 kr., gld. 1, 1 1/2, 2.
- 1 ženska nočna avbica, elegantna, 80 kr., gld. 1, 1 1/2.

Platna in omizje.

- 30 vatlov 3/4 belega platna gld. 4 1/2, 5 1/2.
- 30 vatlov pravo barvane posteljine gld. 3 1/2, 4 1/2.

Popolne opreme za neveste od 200 gld. počenši. Vse po najnovejšem kroji.

Rabat.

6 rut.

Naročbe iz province se s 30 let znano solidnostjo promptno vrše. — Muštri vseh predmetov se na zahtevanje franco depošijajo. — Naročbe naj se adresirajo:

An die kaiserl. königl. Hof-Leinwand- und Wäsche-Fabrik in Wien des

Heinrich Lichtner & Comp. (vormals zum weissen Ross)

Brandstätte Nr. 3, nächst dem Steiansplatze, Brandstätte Nr. 3.

Sedanja velika siromaščina

v čeških

Rudnih gorah

ječe in splošno znanej

ces. kralj. dvornej tovarni za platno in perilo

Henrika Lichtnerja & Comp.

Dunaj, Brandstätte št. 3, poleg Štefanovega trga,

da se delavcem brez kruha da zaslužek, izprazniti veliko zalogo platna in perila svojega izdelka in jo za polovico cene znižati, in sicer:

- 30 vatlov 3/4 belega gorskega platna gld. 7, 8, 9.
- 30 vatlov 3/4 bele prevleke gld. 5.80, 7.60.
- 30 vatlov 3/4 šlezkega domačega platna gld. 6 1/2, 7 1/2.
- 30 vatlov 3/4 pisane sternberske posteljine gld. 5 1/2, 6 1/2, 7 1/2.
- 36 vatlov 3/4 šlezkega kreasa-platna gld. 8.50, 9 1/2.
- 30 vatlov 3/4 belega usnjenega platna gld. 7.50, 8 1/2.
- 2 in 2 1/2 vatla širokega čistega platna za 6 ruh brez šiva gld. 12 1/2, 14 1/2, 16 1/2.
- 30 vatlov 3/4 šlezkega cvrnatnega platna gld. 9.80.
- 30 vatlov 3/4 bledega belega platna gld. 9 1/2, 11, 12.
- 50 vatlov 3/4 finega ročnega platna gld. 12 1/2, 14 1/2.
- 50 vatlov 3/4 finega ročnega platna gld. 17 1/2, 18 1/2, 20.
- 54 vatlov 3/4 rumburškega platna gld. 22, 24, 26, 28, 30—60.
- 3/4 šifona pr. meter kr. 24, 26, 28, 30, 35, 40, 50.
- 3/4, 3/4, 3/4 belega in rumenega nankinga pr. meter 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- 6 belih platnenih rut 50, 80 kr., gld. 1.
- 6 belih batistastih rut z barvanim robom 50 kr., gld. 1, 1.50, 2.
- 6 belih rumburških platnenih rut gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3, 4, 5.
- 6 belih batistastih rut, zarobljenih gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 6 belih platnenih rut 1 1/2 vatlov dolgih gld. 1.70, 2, 2 1/2, 3.
- 6 belih platnenih damastnih rut, 1 1/2 vatlov dolgih gld. 2.50, 3, 4, 5.
- 6 belih platnenih servijet gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 6 belih platnenih damastnih servijet gld. 2.25, 2.5, 3 1/2.
- 1 kos 3/4, 10/4, 12/4 belega prta gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- 1 kos 3/4, 10/4, 12/4 belega damastnega prta gld. 2, 2 1/2, 3.
- 1 kos barvene kavne prtenine 3/4, 3/4, 10/4 vel. 70 kr., gld. 1, 1 1/2, 2, 2 1/2.
- 6 kosov belih in barvanih desertnih servijetov 70 kr., gld. 1, 1 1/2, 2.
- 1 kos damastne garniture za 6 osob gld. 4 1/2, 5 1/2, 6 1/2, 7.
- 1 kos damastne garniture za 12 osob gld. 7 1/2, 8 1/2, 10, 12, 15.
- 1 kos damastne garniture za 18 osob gld. 18, 20, 25, 30.

Različno.

- 1 frizirni plašč za dame s fino pletenimi vstavki iz Rudnih gor gld. 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- 1 negligée za dame iz vseh tvarin, lepo okinčan, francoski facon gld. 5, 6, 7, 8.
- 1 negligée za dame iz vseh tvarin, s pletenimi vstavki, zelo eleganten, gld. 7, 8, 9, 10, 12.
- 1 parhentaste hlače za dame, najfinejše gld. 1, 1 1/2, 2.
- 1 fin korset iz parhenta za dame gld. 1.25, 1.75, 2 1/2, 3.
- 1 fin parhentaste gate za dame gld. 1.50, 2, 2 1/2, 3.
- Hlače in srajce za dečke in dekleta iz platna, širtinga, parhenta 80 kr., gld. 1, 1 1/2, 2, 2 1/2.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“